

Růstovou bariérou se stává trh práce

Aktuální situace českého trhu práce začíná silně připomínat období před deseti lety. Počet registrovaných nezaměstnaných klesá a přibližuje se 440 tisícům, naopak počet volných pracovních míst se zvyšuje a dosahuje již téměř 120 tisíc. Zatímco však před krizí ekonomika rostla tempem kolem 6 %, pro letošní rok je očekáván růst ve výši 2,4 %. Zaměstnavatelé stále intenzivněji poukazují na nedostatek kvalifikované pracovní síly. Polovina nezaměstnaných je přitom bez práce déle než jeden rok. Strukturální nesoulad na domácím trhu pracovní síly je tedy ještě intenzivnější než před deseti lety a představuje bariéru dynamičtějšího rozvoje a vyššího potenciálu české ekonomiky. Poptávka po zahraničních pracovnících nevyplývá pouze z nedostatku pracovníků, ale také z finančních omezení firem, které hledají levnější pracovní sílu, než jaká je k dispozici na českém trhu práce.

I nadále se potvrzuje silná závislost české ekonomiky na vývoji globální ekonomické aktivity, zejména na situaci v EU. Pro průmyslový export jakožto páteře české ekonomiky je kondice hlavních obchodních partnerů klíčová. Solidní poptávka po exportu ale není postačující podmínkou pro růst domácí investiční a spotřebitelské poptávky. Při mimořádně vysokém podílu nadnárodních firem ve struktuře ekonomiky, zejména v domácím strojírenství, je dobrá kondice evropských zemí zásadní nejen pro export, ale i pro investiční rozhodnutí a vývoj mezd. Aktuální prognóza se odvíjí od očekávání růstu v eurozóně mezi 1,5 až 2 % v tomto i příštím roce. Je to sice dostatečný základ pro růst české ekonomiky mezi 2 až 3 %, nicméně pro vyšší dynamiku by česká ekonomika vyžadovala i silnější výkon eurozóny. Dokud eurozóna své strukturální problémy nevyřeší, nelze v ČR očekávat vyšší tempa růstu.

Rok 2016: Růst reálných mezd podpoří spotřebu domácností

V roce 2016 domácí ekonomika poroste pomalejším tempem 2,4 %, zejména z důvodu zpomalení růstu investiční poptávky na 1,5 % (z více než 7 % v roce 2015). Za zpomalením investic je především ukončení čerpání prostředků z EU fondů, které bylo v minulém roce výjimečně silné. Investice budou z institucionálního pohledu oslabovány také komplikovaným posuzováním vlivu investic na životní prostředí (EIA). Slabší investiční poptávka zmírní i dovozy, takže při solidním exportním výkonu bude příspěvek čistého exportu mírně pozitivní. Růst ekonomiky se v roce 2016 bude opírat především o spotřebitelskou poptávku, která udrží solidní dynamiku kolem 3 %.

Spotřeba domácností bude podpořena nízkou nezaměstnaností, stále nízkou inflací a vysokou spotřebitelskou důvěrou. Nezaměstnanost klesne z průměrných 6,5 % v loňském roce na 5,6 % v roce 2016. Růst průměrné nominální mzdy zrychlí na 4 %. Pro firmy bude stále obtížnější nalézt rovnováhu mezi cenovou konkurenceschopností a nedostatkem kvalifikovaných zaměstnanců. Při nízké inflaci, která bude v průměru opět pod 1 %, vzroste reálná mzda o více než 3 %. Vysoká důvěra domácností uvolní prostor pro bezprostřední přeliv mezd do spotřeby.

Inflace velmi pravděpodobně zůstane v průběhu roku pod inflačním cílem a kurzový závazek centrální banky zůstane v platnosti po celý rok. Nízká inflace je do značné míry způsobena nízkými cenami ropy a potravin, což je pro domácí ekonomiku pozitivní faktor. Nízkoinflační prostředí nevytváří v tuzemské ekonomice nežádoucí efekty, které by vyžadovaly další reakci ze strany ČNB. Další uvolňování měnové politiky prostřednictvím zavedení záporných sazeb proto neočekáváme.

Rok 2017: Silnější investice, slabší spotřeba

Pro rok 2017 prognóza počítá s mírným zrychlením ekonomického růstu, které bude taženo zejména vyšší investiční aktivitou. Investice by měly růst tříprocentním tempem, což při stále vysoké dovozní náročnosti domácího vývozu podpoří i vzestup dovozů. Předpokládáme, že spotřeba domácností poroste tempem 2,6 %, tedy o něco pomaleji než v roce 2016, zejména v důsledku vyššího růstu cen. Fiskální politika by měla podporovat ekonomiku neměnnou dynamikou – ačkoli fiskální impulz ekonomika na potenciálu nevyžaduje, nelze opomenout, že rok 2017 bude rokem volebním.

Strukturální nesoulad mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce bude bránit dalšímu poklesu registrované míry nezaměstnanosti, která v průměru poklesne pouze symbolicky na 5,5 %. Ani růst mezd proto nebude dále akcelarovat. Očekávaný vzestup inflace je na rozdíl od lednové prognózy o něco nižší. Centrální banka se přesto ve druhé polovině roku pravděpodobně dočká dvouprocentní inflace. Dosažení inflačního cíle otevírá prostor pro normalizaci měnové politiky. Opuštění kurzového závazku lze očekávat nejdříve v první polovině roku, s tím, že pravděpodobnost tohoto kroku se v čase zvyšuje.

Rizika a nejistoty prognózy

Relativně optimistický výhled domácí ekonomiky na letošní i příští rok je postaven na řadě předpokladů zatížených určitými nejistotami a riziky. V příštích měsících bude pozornost soustředěna na situaci ve Spojeném království. Oproti předchozí prognóze je pravděpodobnost tzv. Brexitu vyšší. I když výsledek referenda bude pro českou ekonomiku mít minimální přímé, resp. krátkodobé dopady, lze předpokládat zvýšenou nervozitu na trzích. Migrační krize by na českou ekonomiku mohla mít negativní vliv pouze v případě omezení průchodnosti hranic.

Dlouhodobé stálé riziko s fluktuující intenzitou představuje situace v rozvíjejících se ekonomikách a ceny komodit. Aktuální prognóza je postavena na průměrné ceně ropy pozvolna rostoucí z průměrné hodnoty těsně pod 40 USD za barel v tomto roce na cenu 50 USD za barel v roce příštím.

Výhled pro eurozónu je stabilní, těsně nad 1,5 %. Přestřelení tohoto odhadu je méně pravděpodobné než jeho podstřelení. Na rozdíl od předchozích spekulací je hlavní měnový pár EUR/USD očekáván na mírně silnější hladině Eura v intervalu 1,05-1,2 EUR/USD. Tento posun odráží pomalejší utahování měnové politiky Fedu a nepravděpodobnost snížení depozitní sazby ECB do hlubšího záporu.

Ukazatel	2016	2017
Růst reálného HDP (%)	2,4	2,8
Podíl nezaměstnaných osob (MPSV): průměr (%)	5,6	5,5
Průměrná nominální mzda	4,0	3,9
Míra inflace: CPI (%) průměr	0,7	1,8
Vládní deficit/přebytek (% HDP)	-1,0	-1,0
Vládní dluh (% HDP)	40,5	39,8
Růst soukromé spotřeby (%) reálně	3,0	2,6
Růst vládní spotřeby (%) reálně	2,1	2,0
Růst investic (%) reálně	1,5	3,0
Růst reálného HDP v eurozóně (%)	1,5	1,7
Směnný kurz CZK/EUR: průměr	27	26,8
Cena ropy (USD za barel): BRENT průměr	39	50
Základní sazba ČNB 2T REPO (%): průměr	0,05	0,05
Základní sazba ECB (%): průměr	0,00	0,00
3M-PRIBOR (%): průměr	0,29	0,30
Růst bankovních úvěrů klientských (%)	5,9	5,3
Růst bankovních úvěrů domácnostem (%)	6,6	5,7
Růst bankovních úvěrů (nefinančním) podnikům (%)	5,8	5,4
Růst bankovních vkladů klientských celkem (%)	5,2	4,6

###

O prognóze ČBA

Tato prognóza vznikla na základě příspěvků analytiků 9 členských bank ČBA: Helena Horská a Michal Brožka (Raiffeisenbank), Martin Kupka (ČSOB), Petr Gapko (GE Money), Pavel Sobíšek (UniCredit Bank), Dana Hájková (Česká spořitelna), Petr Sklenář (J&T Banka), Jan Vejmelek a Viktor Zeisel (Komerční banka), Jakub Seidler (ING Bank) a Jaromír Šindel (Citibank). Za ČBA se na tvorbě prognózy podílí Eva Zamrazilová.

O České bankovní asociaci

Česká bankovní asociace vznikla v roce 1990 a je dobrovolným sdružením právnických osob podnikajících v oblasti peněžnictví. V současné době sdružuje 39 členů. Rolí asociace je především zastupovat a prosazovat společné zájmy členů, prezentovat roli a zájmy bankovníctví vůči veřejnosti, podílet se na standardizaci postupů v bankovníctví a na vytváření odborných zvyklostí, podporovat harmonizaci bankovní legislativy s legislativou Evropské unie a vyvíjet aktivitu v informativní a školicí oblasti. ČBA je členem Evropské bankovní federace a Euriboru.